

Αίγινα, το νησί του τσιμέντου

Ομολογώ ότι δεν το περίμενα. Έπρεπε να περάσω τον Ατλαντικό για να ακούσω αυτό που τόσο καιρό με απασχολεί, ότι η Αίγινα από νησί της φιστικιάς, θα γίνει το νησί του τσιμέντου!

ΤΟΥ

Ηλίας Μεσσίνας

“

Η ανεξέλεγκτη «ανάπτυξη», όπως πραγματοποιείται σήμερα, θα επηρεάσει αναπόφευκτα και άλλες περιοχές. Η Αίγινα σε λίγα χρόνια θα είναι πολύ διαφορετική από την Αίγινα που γνωρίζουμε ή γνωρίσαμε. Όπως η Αίγινα σήμερα είναι πολύ διαφορετική από την Αίγινα πριν από 20 χρόνια.

Αυτός ο χαρακτηρισμός δεν είναι βέβαια δικός μου, αλλά του Σάλομον Μαφόκο από την Μποτσουάνα, μια χώρα της νότιας Αφρικής. Ο Σάλομον και εγώ συναντηθήκαμε σε ένα πρόγραμμα στο Πανεπιστήμιο Columbia της Νέας Υόρκης.

Δεν θυμάμαι πώς το έφερε η κουβέντα. Μιλούσε ο καθένας για την πατρίδα του. Για το μέρος που ζει. Ο Σάλομον μου έλεγε για τα χωριά της Μποτσουάνα και για το έργο του μη κερδοσκοπικού οργανισμού στον οποίο δουλεύει. Για την υποστήριξη στις μικρές κοινότητες της υπαίθρου να ξεκινήσουν μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που θα τους βοηθήσουν να προστατέψουν τον τόπο τους και να αποκτήσουν ένα σίγουρο εισόδημα και να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Τότε ο Σάλομον με ρώτησε για το μέρος που ζω. Του είπα για την Αίγινα και για τις ομορφιές της. Για τη θάλασσα, για την ψαραγορά και το φρέσκο ψάρι, για το φιστίκι και για την απόλυτη ψυχιά – αντίθετα από τη φασαρία της Νέας Υόρκης. Τότε η κουβέντα ήρθε στην ανάπτυξη και στο περιβάλλον. Δεν κρατήθηκα και είπα στον Σάλομον τον πόνο μου. Για το πώς η Αίγινα καταστρέφει ότι καλύτερο έχει. Τον ίδιο τον χαρακτήρα της. Αυτό που την κάνει ιδιαίτερη, ξεχωριστή και θελκτική στον ντόπιο, τον τουρίστα και τον επισκέπτη. Όταν με ρώτησε πώς γίνεται αυτή η καταστροφή, του εξήγησα για τη λογική της μεζονέτας, για το πώς κόβονται οι φιστικιές και οι ελιές για να γίνουν οικόπεδα και σπίτια. Τέλος, του είπα πώς δεν φροντίζουμε τις λίγες πολύτιμες πηγές νερού στο νησί για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα και πώς δίπλα στο ρέμα της Σκοτεινής, για παράδειγμα, επιτρέψαμε την εγκατάσταση μονάδας έτοιμου σκυροδέματος.

Τότε ο Σάλομον με κοίταξε και μου είπε: «concrete island», που στα ελληνικά θα μεταφραζόταν ως «νησί του τσιμέντου». Πράγματι, αυτό είναι. Η Αίγινα μεταμορφώνεται σε νησί του τσιμέντου. Ούτε της φιστικιάς, ούτε της ελιάς. Αλλά του τσιμέντου. Το τσιμέντο είναι η νέα κουλτούρα που εισήγαγε η Αίγινα από την Αττική και το τερατόμορφο λεκανοπέδιο. Μια κουλτούρα που κατέστρεψε όλη την Ελληνική ύπαιθρο, τις ελληνικές πόλεις, μικρές και μεγάλες, σβήνοντας και ισοπεδώνοντας τα πάντα: πολιτισμό, ιστορία, παράδοση, παραδοσιακές τεχνικές, παραδοσιακή αρχιτεκτονική, αισθητικές αξίες, ιδιαίτερο χαρακτήρα, μοναδική ομορφιά, μικρή κλίμακα και ό,τι άλλο είναι συνυφασμένο με τον ιδιαίτερο και εξαιρετικό νησιώτικο χαρακτήρα της Αίγινας.

Όταν κανείς τριγυρνάει στη Νέα Υόρκη, στην ουσία δεν βλέπει μια πόλη. Βλέ-

Central park: Ένας πνεύμονας φύσης μέσα στη μεγαλούπολη Νέα Υόρκη. Ακόμη και το πάρκο αυτό που φαίνεται τόσο φυσικό, είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας που ξεκίνησε πριν από δύομισι αιώνες. (φωτο: Ηλίας Μεσσίνας)

Bus New York: Υβριδικά ηλεκτρικά λεωφορεία και υποχρεωτικά υβριδικά ηλεκτρικά ταξί στη Νέα Υόρκη. Η χώρα που ευθύνεται για το ένα τρίτο των ρύπων διοξειδίου του άνθρακα στον πλανήτη, θέτει σήμερα τις βάσεις για να αλλάξει το οικολογικό της αποτύπωμα. (φωτο: Ηλίας Μεσσίνας)

πει μια δυναμική διαδικασία, η οποία ξεκίνησε με την ίδρυση της πόλης και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Ακόμη και το Central Park το οποίο μας μαγεύει με τα γιγάντια πλατάνια του και τις αχανείς τεχνητές λίμνες του, είναι και αυτό αποτέλεσμα μιας διαδικασίας που ξεκίνησε πριν από δύομισι περίπου αιώνες και ακόμη εξελίσσεται. Εκεί οι άνθρωποι «θυσίασαν» την οικιστική ανάπτυξη για να υπάρχει ένας πνεύμονας φύσης μέσα στην καρδιά της πόλης. Σήμερα είναι περιτριγυρισμένος από ουρανοξύστες, αλλά το 1858, όταν ορίστηκαν τα όρια του πάρκου, η πόλη αναπτυσσόταν με γοργούς ρυθμούς, όμως η περιοχή του πάρκου ήταν σχεδόν ακατοίκητη. Έτσι από τη μια δημιουργήθηκε το πάρκο και από την άλλη αναπτύχθηκε η πόλη γύρω του. Η δημιουργία του πάρκου έθεσε σε κίνηση δυναμικές διαδικασίες που με την πάροδο του χρόνου άλλαξαν εντελώς το μέρος.

Το ίδιο συμβαίνει και στην Αίγινα. Μπορεί σήμερα να αδιαφορούμε για την υπερδόμηση και την «τσιμεντοποίηση» της Αίγινας, διότι έχουμε την εντύπωση ότι υπάρχουν ακόμη περιοχές που είναι παρθένες. Όμως οι πράξεις μας σήμερα – και μαζί και το γενικό πολεοδομικό σχέδιο – σφραγίζουν την τύχη πολλών περιοχών, οι οποίες σε λίγα χρόνια θα έχουν αλλοιωθεί εντελώς και ανεπανόρθωτα. Βλ. Αιγινίτσα, Σκοτεινή και τόσες άλλες. Και όχι μόνο. Η ανεξέλεγκτη «ανάπτυξη», όπως πραγματοποιείται σήμερα, θα επηρεάσει αναπόφευκτα και άλλες περιοχές. Η Αίγινα σε λίγα χρόνια θα είναι πολύ διαφορετική από την Αίγινα που γνωρίζουμε ή γνωρίσαμε. Όπως η Αίγινα σήμερα είναι πολύ διαφορετική από την Αίγινα πριν από 20 χρόνια.

Με αυτές τις σκέψεις γυρίζω τους δρόμους της Νέας Υόρκης. Παρατηρώ τις πλαστικές σακούλες και τους κάδους που συλλέγουν τα ανακυκλώσιμα και μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα. Βλέπω στους δρόμους τα νέα υβριδικά ηλεκτρικά λεωφορεία και τα (υποχρεωτικά πλέον) υβριδικά ταξί στους δρόμους. Προσπαθώ να καταλάβω τις διαδικασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη στη χώρα που είναι σήμερα η πιο ρυπογόνα στον πλανήτη.

Οι διαδικασίες υπάρχουν, όμως είναι αργές. Απλά διότι ο μηχανισμός βολέματος και συνήθειας σε έναν τρόπο ζωής που είναι άνετος, ακόμη και πολυτελής, μας κάνει να ξεχνάμε το άμεσο μέλλον. Αυτό που σφραγίζει τη μοίρα του τόπου μας, αλλά και του πλανήτη. Διότι κάθε μας πράξη έχει αντίκτυπο στο μέλλον, καθώς θέτει σε κίνηση διαδικασίες που μπορεί να είναι και καταστροφικές. Για τον τόπο και το κλίμα. Για μας και τα παιδιά μας. Τόσο στη Νέα Υόρκη, όσο και στην όμορφη Αίγινα. ❗

Park Avenue: Νέα Υόρκη: Μια πόλη σε εξέλιξη. Το πρόσωπο της πόλης σήμερα είναι αποτέλεσμα δυναμικών εξελίξεων και αποφάσεων που πάρθηκαν δύο και τρεις αιώνες πριν. (φωτο: Ηλίας Μεσσίνας)